

Catarsi novel·lística irvigniana

John Irving és –amb Auster i Murakami– un d'aquells pocs escriptors capaços d'omplir un auditori d'admiradors expectants de sentir-lo parlar de les seves novel·les, que són esperades amb desfici pels seus innombrables seguidors. Com ho haurà estat, ben segur, aquesta, traduïda esplèndidament per Albert Nolla, on l'escriptor d'Exeter posa de nou la seva portentosa imaginació al servei de les obsessions que el caracteritzen: la creença i la descreença religiosa, l'escriptura i els escriptors, els nens orfes, les persones poc corrents i, sobretot, el sexe. Tots els temes que donen sentit i raó a la seva narrativa, a la seva manera de veure, d'interpretar i de descriure el món.

Els personatges irvingians –com els de Dickens– no són mai simples miralls que reflecteixen la natura o la vida que els envolta, sinó que són forjadors, són elements generatius que, empesos per la força dels seus caràcters, creen, recreen i conformen la vida; no contempen o es deixen posseir per la vida, sinó que, volent o no –i, so-

vint, sense voler-ho: lluitant per desfer-se del seu fat: “Estava marcat per un aura de fatalitat”–, la posseeixen i la fan seva, la condicionen; per allí on passen, deixen petja; esculpeixen la seva vida i la modelen, encara que sigui a contracor. Són, per dir-ho d'alguna manera, antioblomovians: actius, decisius –creadors, sovint destructors– de la realitat.

En aquest cas, els protagonistes són en Juan Diego i la Lupe, dos mig germans que s'han criat en un abocador descombraries d'Oxaca i s'han destacat dels seus companys per la seva excepcionalitat: ell “llegeix millor que els nostres alumnes, i [...] n'ha après sol”; ella –segons el meu parer, la figura més atractiva i apassionant

del llibre– “llegia el pensament. Sabia què pensaves –a vegades, també sabia més coses que tu”.

Serà ell qui, ja gran, convertit en un novel·lista famós, quan fa un viatge a les Filipines, s'endinsarà en un viatge introspectiu al punt més pregon del seu passat, al temps de la infantesa, a aquell moment transcendental –“El passat era on vivia amb més confiança, i amb la sensació més segura de saber qui era”– que acabaria determinant per complet de la seva existència: “El passat l'envoltava com els rostres en una multitud.”

I a mesura que avança la novel·la, en una intriga inquietant, plena de sorpreses, secrets i misteris, que se'ns va presentant amb comptagotes i desordenadament –“no pots escollir la cronologia del que somies, ni l'ordre dels esdeveniments amb què recordes algú”– s'anirà desvelant què succeí a Mèxic tants anys enrere. S'anirà aclarint quin fet, quina de les múltiples col·lisions –“al món d'en Juan Diego sempre saps quan s'acosta la col·lisió”– que van sacsejar la seva vida, relacionada directament amb la seva mig germana, va desencadenar la seva marxa als Estats Units i l'abandó de la misèria.

Una història que, com acostuma a succeir amb Irving, et manté aferrat al llibre, narrada amb gran talent, però que resta massa marcada per la desmesura, per l'excés, per la manca de contenció; tot o gairebé tot és fora de norma o de mida, amb la qual cosa la versemblança se'n ressent.

Talment com si Irving s'hagués volgut alliberar dels seus dimonis interiors –el sexe i la religió, per damunt de tot: “La religió està a mig camí entre la por i el sexe”– i els seus dimonis l'haguessin vençut; o, si més no, que haguessin vençut (o pogut més) que la novel·la, convertint-la més en una catarsi que en una obra d'art. *

John Irving
ha publicat la
dinovena novel·la
de la seva carrera
JOSEP LOSADA

**L'AVINGUDA
DELS MISTERIS**
John Irving

Traducció:
Albert Nolla
Editorial:
Edicions 62
Barcelona, 2016
Pàgines: 664
Preu: 22,90 euros

J.K. Rowling va néixer a Edimburg el 1967 / ARXIU

caixava tant i on tot era tan immediat i rodó que, vist amb els ulls d'avui, voreja la inversemblança.

Avui, que està de moda parlar de les *slow cities*, és bo indicar que novel·les com *El llibre de la senyoreta Buncle* exigeixen una lectura pausada perquè són novel·les sobre la vida lenta, cosa que no vol dir menys intensa. Potser tenia raó Mary Smith quan va indicar-nos a *Staying Powers* (Dumfries & Galloany Lives) que per a Jerry Chase, una de les Dessies –així és com es coneixen les fans de D.E. Stevenson– els llibres de la senyoreta Buncle –Stevenson va escriure, més tard, *Miss Buncle married*, Barbara Buncle tampoc no deixarà d'escriure– van esdevenir tan populars per la mateixa raó que a alguns

adults de la nostra època els ha entusiasmat Harry Potter. Si el llegeixen, ja saben, doncs, què es trobaran. Però, abans que em diguin que la literatura en majúscules és una altra cosa, llegeixin capítols com el d'*El coronel Weatherhead* i *l'herba de Sant Gerard*. Hi trobaran el subtil humor escocès del narrador d'aquesta novel·la publicada fa 82 anys, un narrador que compara la lluita del coronel Weatherhead per arrencar l'herba de Sant Gerard que hi ha al seu jardí –una herba que m'imagino que deu ser el gram de la Gran Bretanya– amb una batalla que ni un coronel madur i experimentat com ell pot guanyar, així com el Quixot és vençut fins i tot per uns molins de vent o Tirant lo Blanc per Carmesina. *

**EL LLIBRE DE
LA SENYORETA
BUNCLE**
D.E. Stevenson.

Traducció: Marta
Pera Cucurull
Editorial: Viena
Barcelona, 2015
Pàgines: 360
Preu: 25 euros